

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Rok V

Warszawa, 1 lipca 1948 r.

Nr 13 (127)

T R E Ś C:

Pomoc sąsiedzka przy żniwach.

Wojewódzkie konferencje samorządowe — *A. W.*

Radę Narodową a Wystawę Ziemi Odzyskanych — *W. Kościński.*

Gospodarka drogowa samorządu terytorialnego w budżetach na rok 1949 — *inż. A. Gajkowiak.*

Uwagi o układzie budżetów samorządowych — *Z. Pawlak.*

Wskazówki dotyczące wypełniania samorządowych zestawień statystycznych na podstawie budżetów na r. 1949 — *M. Pawlak.*

Z życia samorządu.

Porady prawne.

Wiadomości urzędowe.

Pomoc sąsiedzka przy żniwach

Dekret z dnia 12 września 1947 roku o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie nakłada obowiązek udzielania pomocy gospodarstwom rolnym, pozbawionym siły pociągowej, narzędzi rolniczych lub środków transportowych dla zabezpieczenia terminowego wykonania orki, zasiewów i zbiorów. Obowiązek ten polega na oddawaniu do użytku sprzężaju, maszyn oraz uprzęży, wozów i narzędzi rolniczych.

Zbliżające się żniwa nakładają na powiatowe i gminne rady narodowe obowiązek dopilnowania realizacji przepisów dekretu. Zagadnienie to jest ważne nie tylko z punktu widzenia interesów mieszkańców danej gromady czy gminy, ale przede wszystkim z punktu widzenia interesu gospodarczego państwa. Należyce dokonane zbiory będą mogły przy oczekiwanych urodzajach uniezależnić kraj od konieczności przywozu zbóż z zagranicy.

Jakie w tym zakresie ciąży obowiązek na gminnych radach narodowych, wskazuje okólnik Kancelarii Rady Państwa Nr. 45 z dnia 12 czerwca 1948 roku.

Organizując tegoroczną akcję pomocy sąsiedzkiej przy żniwach, rady narodowe powinny wykorzystać doświadczenia z prac podczas siewu jesiennego i wiosennego.

Tegoroczne żniwa powinny być przeprowadzone przy pełnym współudziale możliwie jak najszerszych warstw

ludności. Należałoby przede wszystkim nawiązać współpracę z miejscowymi organizacjami społecznymi, gospodarczymi i młodzieżowymi, a przede wszystkim ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej. Akcja, jeśli ma mieć powodzenie, winna być masowa. Dobre zbiory — to dobrobyt nie tylko wsi, ale i miasta.

Właściwe rezultaty w zeszłym roku dała współpraca okolicznych obozów wycieczkowych, harcerskich, organizacji zawodowych i innych. W akcji tej chętnie bierze udział wojsko — a nawet często bywa, że w najbliższych okolicach miast ludność miejska bezinteresownie niesie pomoc.

Akcja pomocy sąsiedzkiej przy żniwach winna być planowa i dokładnie opracowana. Plany powinny być szczegółowe; winny być tak opracowane, aby istniała pewność, że będą wykonane. Plany winny wskazywać konkretne osoby obowiązane do świadczeń oraz osoby uprawnione, na rzecz których świadczenie ma nastąpić.

Gmina czy gromada, muszą mieć dokładnie opracowane plany powiatowych rad narodowych. Jest to nadzór nad całością akcji pomocy sąsiedzkiej.

Specjalne zadanie w omawianej akcji ciąży również na komisjach kontroli. Muszą one śledzić, czy pomoc jest racjonalnie wykonywana.

Wszystkie gminy wiejskie i miasta niewydzielone w ciągu lipca uchwalają swoje budżety i przedstawiają do zatwierdzenia prezydiom powiatowych rad narodowych

Wojewódzkie konferencje samorządowe

W dniach od 12 czerwca do 23 czerwca 1948 r. związki samorządu terytorialnego wojewódzkie, powiatowe i miast wydzielonych na terenie całej Rzeczypospolitej żyły pod znakiem doniosłej akcji budżetowania na 1949 r.

Po raz pierwszy w dziejach samorządu Polski na pół roku przed rozpoczęciem roku budżetowego działacze i urzędnicy samorządowi zebrali się dla omówienia i podjęcia ważnych prac budżetowych, dla zagwarantowania należytej jakości tych prac oraz wypełnienia ich w terminie.

Po raz pierwszy w odrodzonej Polsce w jednym czasie we wszystkich wojewódzkich ośrodkach zgrupowali się przedstawiciele reprezentacji samorządu terytorialnego rad narodowych, przedstawiciele organów wykonawczych, fachowcy i urzędnicy, by zgodnie stwierdzić, iż znaczenie i rola samorządu w ludowej Polsce stale rośnie.

Zgodnie z zarządzeniem Kancelarii Rady Państwa wydanym w porozumieniu z Ministerstwami Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w konferencjach brali udział: Prezydium W.R.N. w pełnym składzie, członkowie wojewódzkiej komisji finansowo-budżetowej przewodniczący wydziału wojewódzkiego, fachowi urzędnicy biura prezydzialnego i wydziału samorządu w urzędzie wojewódzkim, przewodniczący powiatowych rad narodowych i miejskich w miastach wydzielonych, przewodniczący wydziałów powiatowych i prezydenci miast, a także odpowiedni urzędnicy na szczeblu powiatowym.

Konferencje od strony organizacyjnej były na ogół należycie przygotowane, co świadczyć może o znacznej sprawności organów samorządu wojewódzkiego.

Frekwencja poszczególnych konferencji wahała się od 100 w Gdańsku do 350 w Poznaniu.

Ogółem we wszystkich wojewódzkich konferencjach wzięło udział ponad 3.000 czołowych działaczy samorządowych.

We wszystkich konferencjach brali udział i występowali przedstawiciele Kancelarii Rady Państwa i Ministerstwa Administracji Publicznej, względnie Ministerstwa Ziem Odzyskanych. W konferencjach w m. st. Warszawie i Łodzi oraz w Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Warszawie i Łodzi wzięli udział: Szef Kancelarii Rady Państwa Minister K. Mijał, Dyrektor Biura w Kancelarii Rady Państwa K. Sobotka i Dyrektor Departamentu w Min. Administracji Publicznej B. Trzebski.

W konferencji wojewódzkiej łódzkiej wzięło ponadto udział Wiceminister Ziem Odzyskanych J. Dubiel.

Centralne władze w konferencjach wojewódzkich odbytych w Katowicach, Wrocławiu, Szczecinie i Olsztynie

reprezentowali: Wiceminister Ziem Odzyskanych J. Dubiel, Wicedyrektor Biura w Kancelarii Rady Państwa Antoni Hebrowski i Naczelnik Wydziału w Min. Ziem Odzyskanych Z. Strzemżalski. W Olsztynie był ponadto Dyrektor Dep. w Min. Ziem Odzyskanych Olewiński.

W konferencjach wojewódzkich w Krakowie, Lublinie, Kielcach i Rzeszowie wzięli udział: Zastępca Szefa Kancelarii Rady Państwa Wiceminister M. Jaroszyński i Nacz. Wydziału w Min. Administracji Publicznej K. Żelawski, a w konferencjach wojewódzkich w Poznaniu, Bydgoszczy, Gdańsku i Białymstoku Dyrektor Biura w Kancelarii Rady Państwa A. Wendel i Dyrektor Departamentu w Min. Administracji Publicznej St. Rybicki.

Na konferencjach poddano analizie istotę i rolę samorządu terytorialnego w ustroju demokracji ludowej, zilustrowano zadania i zakres działania związków samorządowych, oraz omówiono konieczność scharmonizowania działalności społecznej i gospodarczej samorządu terytorialnego z działalnością organów administracji rządowej.

Naczelnym hasłem konferencji był niezmiernej doniosłości postulat włączenia gospodarki samorządowej do ogólnego planu gospodarki narodowej.

Na konferencjach poszczególni mówcy naświetlili instrukcję w sprawie układania i zatwierdzania budżetów przez związki samorządowe na 1949 r. opracowaną przez Kancelarię Rady Państwa w porozumieniu z Ministerstwami Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych, Skarbu oraz instrukcję inwestycyjną Centralnego Urzędu Planowania na rok 1949.

Pytania, które zadawano po konferencjach, na ogół były nacechowane troską o należyte wywiązanie się z poważnych zadań w dziedzinie budżetu.

W pytaniach poruszano istotne zagadnienia polityki subwencyjnej, działalności samorządu w dziedzinie budowy i odbudowy dróg, zasięgu dotacji Samorządowego Funduszu Wyrównawczego i in.

Na wszystkich konferencjach rozdano uczestnikom przeznaczone dla powiatów, miast i gmin drukowane egzemplarze instrukcji Kancelarii Rady Państwa w łącznej liczbie 22.000 egzemplarzy.

Poważny nastrój, panujący na konferencjach, świadczyć może, iż związki samorządowe należycie rozumieją, iż w dziedzinie samorządu terytorialnego dokonuje się poważny przełom, iż samorząd terytorialny w państwie demokracji ludowej ma poważną szansę przed sobą.

Nie ulega wątpliwości, iż niełatwe zadanie ułożenia budżetów na 1949 r. w przeciągu najbliższych tygodni i miesięcy będzie w terminie i należycie wypełnione.

A.W.

Do Zarządów Gminnych i Gminnych Rad Narodowych!

Wpłaty za prenumeratę czasopisma prosimy kierować do Powiatowych Rad Narodowych.

WIKTOR KOŚCIŃSKI

Podsekretarz Stanu Komisarz Rządu
do spraw Wysady Ziemi Odzyskanych

Rady narodowe a Wystawa Ziemi Odzyskanych

Wystawa Ziemi Odzyskanych, która zostanie otwarta w lipcu r. b. we Wrocławiu, będzie przedsięwzięciem na olbrzymią miarę, równa co do rozmiarów Powszechnej Wystawie Krajowej z 1929 r.

Wystawa mieć będzie wielkie znaczenie dla kraju i dla zagranicy. Wyraża się ona wielorako.

Wystawa będzie bilansem naszych trzyletnich osiągnięć na terenie Ziemi Odzyskanych. Już przez to stanie się również odpowiedzią wszystkim poplecznikom niemieckiego imperializmu usiłującego dziś jeszcze, wbrew logice oczywistych faktów, kwestionować nasze granice zachodnie. Wystawa będzie plastycznym pokwitowaniem z zużycia nadzwyczajnych świadczeń materialnych i ofiar społeczeństwa polskiego na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych, jakimi były Pożyczka Odbudowy Kraju 1946 r., i Danina Narodowa 1947 r. Przedstawiając nasz imponujący dorobek trzechlecia, wystawa stanie się źródłem wiary i optymizmu oraz zachętą do dalszych wysiłków nad odbudową kraju. Będzie ponadto przeglądem tysiącletnich zmagania Słowiańszczyzny z naporem germańskiej agresji dowodem, że Ziemi Odzyskane, które pod rządami polskimi pracują dziś dla pokoju, dla odbudowy Polski i Europy, były w ręku niemieckiej administracji w ciągu wielu wieków i bastionem wypadowym germańskim przeciwko narodom słowiańskim. Wystawa zadokumentuje naszą pokojową postawę podkreśli niezlomną wolę złączenia Ziemi Odzyskanych z macierzą po wszystkie czasy. Wystawa przez swój poziom artystyczny stanie się źródłem popularyzacji sztuki wśród mas robotniczych i chłopskich, będzie terenem zbliżenia twórców sztuki do mas i odwrotnie. Przez zastosowanie najnowocześniejszych zdobyczy technicznych zbliży społeczeństwo do zagadnień technicznych i stanowić będzie przewrót w polskich metodach organizowania wystaw, a nawet jak twierdzą fachowcy, w naszej architekturze.

Doceniając znaczenie wystawy, władze państwowe przyznały tej imprezie szereg ulg i ułatwień. Minister-

stwo Komunikacji udzieliło znacznej zniżki kolejowej. Państwowe Biuro Podróży „Orbis“ podjęło się organizacji wycieczek oraz obsługi zwiedzających, Zarząd miasta Wrocławia zarezerwował 40 tysięcy kwater i wyżywienie dla 50 tysięcy osób dziennie. Rząd wydał zalecenie, aby wszystkie zjazdy i kongresy oraz wielkie imprezy sportowe, odbywające się w czasie trwania wystawy w Polsce, organizowane były we Wrocławiu.

Wystawa Ziemi Odzyskanych będzie dziełem imponującym. Prasa codzienna szczegółowo omówiła jej problematykę i formę realizacji plastycznej. Godzi się podkreślić rolę rad narodowych w popularyzowaniu wystawy. Wystawa jest związana logicznie z wielkimi akcjami społecznymi na rzecz zagospodarowania Ziemi Odzyskanych — z Pożyczką odbudowy kraju oraz z daniną Narodową. Stąd też łączność personalna w osobie Komisarza Wystawy, który odpowiedzialny był poprzednio za realizację obu wyżej wymienionych akcji. Wówczas rady narodowe wzięły nad wyraz czynny udział w pracach związanych zarówno z Pożyczką, jak i Daniną Narodową. Powołane przez rady narodowe Komitety Obywatelskie chlubnie spełniły zadanie, przyczyniając się do zebrania wielomiliardowych kwot na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych. Obecnie Komitety Daniny Narodowej, które w międzyczasie spełniły nadto jeszcze doniosłą rolę zbiornic społecznych ofiar na odbudowę Warszawy oraz na pomoc ofiarom powodzi, winny zająć się popularyzowaniem Wystawy Ziemi Odzyskanych, winny czuwać nad informowaniem społeczeństwa polskiego o znaczeniu Wystawy Ziemi Odzyskanych oraz o jej niezmiernie interesującym charakterze, a także zachęcać społeczeństwo do masowego zwiedzania Wystawy. Powinny pomagać w organizowaniu wycieczek zbiorowych przez gminy i powiaty, przez fabryki i urzędy, przez zespoły kupieckie i rzemieślnicze. Powinny — słowem — przyczynić się do tego, aby miliony ludzi w sposób zorganizowany planowy i oszczędny mogły zwiedzić wielkie dzieło, Wystawę Ziemi Odzyskanych.

Inż. AL. GAJKOWICZ

Gospodarka drogowa związków samorządu terytorialnego w budżetach na 1949 r.

O znaczeniu dróg wszyscy jesteśmy dostatecznie dobrze uświadomieni. Wiemy, że droga jest najbardziej elementarnym, podstawowym środkiem komunikacji, bez którego nie może istnieć i rozwijać się żaden organizm gospodarczy, żadne nawet najmniejsze osiedle ludzkie. Wiemy dobrze, że istnienie dobrej drogi jest warunkiem nieodzownym rozwoju gospodarczego oraz podniesienia kultury i cywilizacji, wiemy, że bez dostępnych dla ruchu przez cały rok dróg nie jest do pomyślenia należyty rozwój na odpowiednim poziomie zorganizowanego szkolnictwa, szpitalnictwa, pożarnictwa, bezpieczeństwa. Wiemy doskonale, że rentowność warsztatów pracy przemysłowych i rolnych, sprawna wymiana wytworów wsi i miasta są możliwe tylko przy istnieniu sieci dobrych dróg. Rola dróg obecnie w Polsce Odro-

dzonej wzrosła znacznie, istnienie bowiem dobrych dróg jest warunkiem nieodzownym motoryzacji transportu drogowego, a motoryzacja transportu posiada decydujący wpływ na przyspieszenie procesów gospodarczych. Również fakt, że ilość koni w stosunku do stanu przedwojennego zmniejszyła się prawie o połowę — pociąga za sobą konieczność lepszego wykorzystania siły pociągowej, co z kolei jest możliwe jedynie przy posiadaniu sieci dobrych dróg.

O wszystkich tym pamiętać musimy przystępując do układania budżetu na 1949 r. Musimy ze stwierdzenia znaczenia dróg wyciągnąć praktyczne wnioski, które winny znaleźć swoje odzwierciedlenie w gospodarce samorządu powiatowego oraz gmin wiejskich i miejskich. Nie można pomijać w budżecie potrzeb gospodarki dro-

gowej tylko dlatego, że na ich zaspokojenie brak jest dostatecznych środków. Gdy brak jest środków na zaspokojenie wszystkich potrzeb — to sprawa dróg według hierarchii potrzeb w gospodarce samorządowej, winna się znaleźć na czołowym miejscu, jako zagadnienie kluczowe. Zresztą, najdalej posunięte oszczędności na odcinkach konsumcyjnych działalności samorządów, rozumna, celowa i oszczędna gospodarka, realizowana w całokształcie jego działalności pełne wykorzystanie źródeł dochodu z należytym wyzyskaniem świadczeń w naturze — łącznie z coraz większymi możliwościami uzyskania pomocy z Samorządowego Funduszu Pożyczkowego — wszystko to razem stwarza podstawy do coraz pełniejszego zaspokojenia całokształtu potrzeb gospodarki samorządowej, co z kolei powinno pociągnąć za sobą coraz lepsze wykonanie zadań ciężących na samorządzie w dziedzinie gospodarki drogowej.

Na pierwszym miejscu w gospodarce drogowej samorządów — winno być uwzględnione utrzymanie dróg o nawierzchni twardej. Drogi o nawierzchni twardej, stanowiące dorobek pracy szeregu pokoleń reprezentują wielki kapitał i są na ogół najważniejszymi arteriami ruchu kołowego. Doprowadzenie tych dróg do normalnego stanu przez usunięcie skutków nadmiernego ich zużycia w czasie wojny i po wojnie oraz zapewnienie im stałej bieżącej konserwacji jest, obok odbudowy zniszczonych mostów, najpilniejszym zadaniem gospodarki drogowej samorządów.

Aby gospodarka drogowa samorządów była celowa i oszczędna — winna ona być w sposób właściwy zorganizowana. W budżetach powiatowych związków samorządowych winna być uwzględniona pełna obsada służby liniowej dla dróg powiatowych: na 5 — 6 km. drogi twardej — jeden dróżnik, a na 50 — 70 km — jeden nadzorca.

W budżecie powiatowego związku samorządowego winien się znaleźć etat technika dla dróg gminnych. Jest to konieczne dla umożliwienia należytego zorganizowania robót na drogach gminnych i dla właściwego wykorzystania świadczeń w naturze. W programie robót drogowych winien być w pierwszym rzędzie uwzględniony remont cząstkowy na wszystkich drogach. Nie można tutaj pominąć żadnego odcinka drogi. Remontem cząstkowym możemy znacznie przedłużyć okres pracy nawierzchni bez kapitalnego remontu. Tym nie mniej — gdy nawierzchnia zostaje starta do takiego stopnia, że jej grubość staje się niedostateczna, zachodzi konieczność dokonania kapitalnego remontu, czyli t. zw. odnowy nawierzchni. Dla różnych nawierzchni dla różnej intensywności ruchu okresy, w których trzeba powtarzać kapitalny remont, są różne. Wahają się one od 3 do 12 lat. Jako przeciętny, dla dróg powiatowych tłuczniowych, można przyjąć okres 10 lat. To znaczy jedna dziesiąta część długości wszystkich dróg o nawierzchni tłuczniowej winna być corocznie kapitalnie naprawiona. Dla każdego rodzaju nawierzchni ten okres jest inny.

Poza tym w budżetach należy uwzględniać pozycje, dotyczące odbudowy i utrzymania mostów, utrzymania dróg gruntowych, utrzymania znaków drogowych, zadrzewienia dróg, naprawy narzędzi itp.

Dla różnych terenów i dla różnej intensywności ruchu przeciętny koszt wydatków na konserwację w stosunku do 1 km drogi będzie różny. W grubym przybliżeniu dla przeciętnych warunków — wydatki te wahać się winny, dla cen obecnych, od 170.000 do 200.000 zł na km drogi

powiatowej o powierzchni twardej i około 30.000 — 50.000 zł, w stosunku do 1 km drogi powiatowej gruntowej.

W budżetach gmin w Dziale V „Drogi i place publiczne“ obok pozycji na utrzymanie istniejących dróg twardych, figurować winna, jako najważniejsza pozycja — profilowanie i wzmocnienie dróg gruntowych przy zastosowaniu odpowiednich dla danych warunków lokalnych metod (żwirowanie, mieszanki piaszczysto-gliniaste itp.). Budowa i utrzymanie mostów winna stanowić przedmiot szczególnych trosk gminy.

Program robót gminnych winien być oparty na świadczeniach w naturze. Środki gotówkowe potrzebne będą na opłacenie dozoru, na robociznę fachową i na kupno niektórych materiałów. Organizacja robót na drogach gminnych wymaga szczególnej wnikliwości i starannego zaplanowania. Konieczna tu jest pomoc Powiatowego Zarządu Drogowego. Budżet gminy winien również uwzględniać pozycję na utrzymanie gminnego nadzorca dróg i mostów, któryby był przez cały rok zajęty organizacją i wykonaniem robót drogowych. Ponadto należy przewidzieć zatrudnienie na okres wzmózonych robót szarwarkowych przodowników z pośród miejscowej ludności, których ilość winna być dostosowana do zakresu robót. Projektując roboty drogowe gminne — należy szczególną uwagę zwrócić na podniesienie stanu dróg w osiedlach.

W budżetach miast niejednokrotnie potrzeby drogowe są spychane na plan dalszy — z dotkliwą szkodą dla normalnego rozwoju tych miast. Dać ulicom miast gładką jezdnię i chodniki, dobrze i estetycznie zaplanowane place, zieleńce, zadrzewić te place i ulice, — pozbawić je kurzu i hałasu — to znaczy nie tylko usprawnić komunikację, — ale podnieść zdrowotność, ułatwić i uprzyjemnić życie mieszkańcom tych miast. Dlatego też pozycja na drogi i place publiczne winna być w budżetach miast preliminowana w wysokości odpowiadającej wadze tego zagadnienia.

Powstaje pytanie — w jakim stopniu należy planować w budżetach nadzwyczajnych budowę nowych dróg. Ponieważ środki, jakimi samorzady dysponują są ograniczone — budowa nowych dróg może być planowana tylko w takim stopniu, w jakim to nie wpłynie ujemnie na wykonanie podstawowego zadania: utrzymania dróg istniejących. Nie byłoby rzeczą słuszną gdyby kosztem całkowitego zaprzepaszczenia kilku kilometrów istniejącej drogi, związek samorządowy wybudował jeden kilometr drogi nowej. Czy wobec tego mamy w ogóle zaniechać budowy nowych dróg przy ogromie zadań, jakie ciążyą na samorządzie po wojnie w zakresie konserwacji dróg istniejących, które zostały przeważnie w złym stanie? Takie postawienie sprawy nie byłoby słusne. Przeciwnie, byłoby szkodliwe. Zwłaszcza na terenach o małym zagęszczeniu dróg o nawierzchni twardej, a więc na terenie wojew. białostockiego, lubelskiego, warszawskiego, kieleckiego, łódzkiego i częściowo rzeszowskiego, poznańskiego i pomorskiego — budowa nowych dróg winna stanowić ważną troskę samorządu powiatowego i gminnego.

Chodzi o to, aby budowę tych dróg tylko częściowo oprzeć na wpływach zwyczajnych samorządów, a w przeważającej części zmobilizować na ich budowę środki dodatkowe w postaci świadczeń w naturze, w postaci dodatkowych dobrowolnych lub przymusowych świadczeń ze strony osób specjalnie zainteresowanych

w budowie poszczególnych dróg. Konieczne tu jest szybkie wydanie rozporządzenia wykonawczego do dekretu o finansach komunalnych, regulującego sprawę pociągania adjacjentów do udziału w kosztach budowy drogi. Ponadto, na poparcie budowy ważniejszych dróg samorządowych winna być udzielana pomoc z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego i z budżetu Skarbu Państwa. Akcja ta, dzięki niezwykle głębokiemu zrozumieniu ważności sprawy ze strony Rady Państwa — została już w roku bieżącym zapoczątkowana. Przy ustalaniu kolejności planowania robót, związanych z budową nowych dróg — należy w pierwszym rzędzie uwzględniać budowę dróg powiatowych oraz tych dróg gminnych, które łączą siedziby gmin z siecią dróg twardej. W ten sposób siedziby gmin staną się ogniskami życia administracyjnego, gospodarczego i kulturalnego terenu gminy.

Z terenu nadchodzą wiadomości, świadczące o tym, że sprawa drogowa nabiera coraz większego znaczenia w gospodarce samorządów. Zwłaszcza na terenie wojew. białostockiego, łódzkiego, poznańskiego, kieleckiego, częściowo warszawskiego i rzeszowskiego — prace przy konserwacji i budowie dróg samorządowych przybierają na sile i województwa te coraz bardziej zbliżają się w gospodarce drogowej do stanu normalnego.

Od czynnej postawy rad narodowych, od ideowych działaczy samorządowych w terenie i poparcia ze strony działających na terenie samorządu przedstawicieli demokratycznych stronnictw politycznych zależy, aby natężenie prac nad podniesieniem stanu dróg samorządowych wzmóc i aby w ten sposób przyczynić się do podniesienia gospodarczego i kulturalnego kraju, a jednocześnie do podniesienia dobrobytu mieszkańców wsi i miast.

ZYGMUNT PAWLAK

Uwagi o układzie budżetów samorządowych

Budżet — jak wiadomo — jest planem gospodarczym na określony okres czasu, wyrażającym się w formie zestawienia wydatków i przewidywanych na ich pokrycie wpływów gotówkowych. Nie jest bez znaczenia forma budżetu, czyli jego układ, od prawidłowej bowiem konstrukcji układu zależy przejrzystość budżetu, umożliwiającą należytą orientację w zakresie gospodarki każdego związku samorządowego, oraz możliwość porównywania gospodarki związków samorządowych, należących do tej samej kategorii jednostek samorządu terytorialnego (np. miast niewydzielonych, powiatowych związków samorządowych i t. d.), jak również możliwość sporządzania odpowiednich zestawień statystycznych. To też przepisy budżetowe dla związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 11 z r. 1933, poz. 71) w sposób szczegółowy i jednolity normują układ budżetów samorządowych, a podstawowe zasady, na których ten układ winien być oparty, polegają:

1) na wydzieleniu wydatków i dochodów wszystkich przedsiębiorstw oraz zakładów opiekuńczych, szpitali i teatrów w formie osobnych budżetów,

2) na podziale wydatków i dochodów zarówno w budżecie administracyjnym, jak i w budżetach przedsiębiorstw na zwyczajne i nadzwyczajne (§ 3 rozp. Prezydenta R. P. z dn. 17.VI. 1924 r. Dz. U. R. P. Nr: 51 z r. 1924, poz. 522),

3) na podziale wydatków na działy, odpowiadające poszczególnym dziedzinom gospodarki samorządowej,

4) na podziale dochodów na działy, odpowiadające poszczególnym źródłom tych dochodów,

5) na podziale działów w wydatkach i dochodach na rozdziały (w miarę potrzeby), paragrafy i pozycje.

6) na zaopatrzeniu paragrafów i pozycji w odpowiednie objaśnienia i uzasadnienia.

Wspomniane wyżej przepisy budżetowe stały się wskutek zmienionego po wojnie ustawodawstwa samorządowego częściowo nieaktualne i z tego względu, zanim nastąpi ich nowelizacja, zaszła konieczność wprowadzenia do układu budżetów samorządowych na rok 1949 zmian, podanych przez Kancelarię Rady Państwa w „Instrukcji w sprawie układania i zatwierdzania budżetów prz.

związki samorządowe na 1949 r.“ Wobec rozpoczętych już przez związki samorządowe prac budżetowych, zarządzonych okólnikiem Kancelarii Rady Państwa z dnia 24.V. 1948 r. Nr. 41, wypada zmiany te omówić i uzupełnić, w kolejności wyżej przytoczonych głównych zasad budżetowania (punkty 1 — 6).

1. **Osobne budżety.** Do zakładów, których wydatki i dochody powinny być objęte osobnymi budżetami, instrukcja Kancelarii Rady Państwa zaliczyła — poza szpitalami, zakładami opiekuńczymi i teatrami — duże muzea, ogrody zoologiczne oraz biblioteki publiczne w wojewódzkich związkach samorządowych i większych miastach. Budżety wymienionych zakładów będą połączone z budżetem administracyjnym pozycją wynikową (t. j. nadwyżką lub niedoborem), którą należy zamieścić we właściwym dziale budżetu administracyjnego, a mianowicie: niedobory w wydatkach działu VII „Kultura i sztuka“, nadwyżki w dochodach działu VI „Opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego“ — w obu przypadkach w osobnych paragrafach.

Administrowanie nieruchomościami poniemieckimi, opuszczonymi i własnymi, przeznaczonymi na potrzeby ludności, a więc nieruchomościami mieszkalnymi (bez względu jednak na to, czy są zamieszkałe, czy nie), zostało zaliczone w instrukcji budżetowej Kancelarii Rady Państwa do grupy przedsiębiorstw. Odnośnie zatem wydatki i dochody mają być objęte osobnym budżetem p. n. „Budżet zarządu nieruchomości“, którego ewentualna nadwyżka winna być zamieszczona w budżecie administracyjnym w osobnym paragrafie oddziału II dochodów a ewentualny niedobór — w osobnym paragrafie oddziału III wydatków.

Instrukcja budżetowa, nie wdając się w szczegóły, nie zawiera wskazówek co do układu budżetów powyższych jednostek organizacyjnych. Dostosowując się jednak do ogólnych zasad budżetowania — należy w wydatkach wyodrębnić jako osobny dział wydatki administracyjne tych jednostek z podziałem w osobnych paragrafach na wydatki osobowe i rzeczowe, a w dochodach należy zapreliminować poszczególne rodzaje dochodów w osobnych paragrafach, a nie pozycjach.

Kaucje, pobierane od osób wypożyczających książki z biblioteki publicznej, nie stanowią dochodów budżetowych, a zatem nie powinny być obejmowane budżetem, natomiast stają się dochodem wtedy, gdy skutek niezwrócenia lub zniszczenia książki nie podlegają zwrotowi.

2. Wydatki zwyczajne i nadzwyczajne. W zakresie klasyfikacji wydatków na zwyczajne i nadzwyczajne daje się stwierdzić w licznych przypadkach niejednakowe pojmowanie tego podziału, zwłaszcza o ile chodzi o remonty budynków i dróg. Koszty remontu budynków należy zaliczać do wydatków nadzwyczajnych tylko wtedy, gdy budynek w całości lub częściowo nie nadawał się do użytku, natomiast w innych przypadkach, bez względu na wysokość kosztów, remonty budynków należy zaliczać do wydatków zwyczajnych.

W zakresie wydatków drogowych należy odróżnić remont od przebudowy dróg. Remont — to doprowadzenie drogi do początkowego jej stanu i odnośne wydatki bez względu na ich wysokość zaliczają się do zwyczajnych, natomiast przebudowa drogi, t. j. zmiana jej nawierzchni na inną (n. p. drogi gruntowej na szosę, jezdni kamiennej na asfaltową i tp.) jest inwestycją (a nie remontem).

Przepisy budżetowe nie przewidują wydatków nadzwyczajnych w budżetach zakładów, a zatem odnośne wydatki mogą być zamieszczane tylko w budżetach administracyjnych. Jeśli więc n. p. zachodzi konieczność rozbudowy szpitala lub zakładu opiekuńczego, to wydatki na ten cel zamieszcza się tylko w wydatkach nadzwyczajnych budżetu administracyjnego.

3. Podział wydatków na działy. Każdy dział budżetowy powinien obejmować całość wydatków, odpowiadających danemu działowi. Wyjątek stanowi dział XIII (wydatki „różne”), gdzie trzeba prelimitować te wydatki, które nie podpadają pod żaden z pozostałych działów. W szczególności niedopuszczalne jest sztuczne pomniejszanie działu I, „Zarząd ogólny” przez zamieszczenie niektórych wydatków, związanych z administracją ogólną związku samorządowego, w innych działach, a najczęściej w dziale XIII. Praktyka taka wynika z obawy wykazania w budżecie wysokiego procentu wydatków działu I w stosunku do ogólnej sumy wydatków zwyczajnych i zdarza się najczęściej w większych miastach. Władze nadzorcze zatwierdzające budżety zdają sobie sprawę, że po wojnie spadły na miasta wydatki nowe (aprowizacja, kwaterunek mieszkaniowy, agendy b. starostw grodzkich i tp.) i że wobec tego — przy ograniczeniu źródeł dochodowych miast w porównaniu ze stanem przedwojennym — stosunek procentowy działu I kształtuje się obecnie na ogół niekorzystnie.

O ile chodzi o konkretne przykłady niewłaściwego budżetowania, to należy wskazać, że wydatki na stółkę, obsługującą pracowników administracyjnych, w wielu budżetach zamieszczane są w dziale XIII zamiast w dziale I; również w dziale XIII, lub VI prelimitowane są często wydatki na dokończanie tych pracowników, podczas gdy należą one do wydatków działu I.

4. Podział dochodów na działy. Spośród działów po stronie dochodów stały się nieaktualne skutek zmienionego samorządowego systemu podatkowego dział VIII „Udział w podatkach państwowych” i dział IX „Dodatki do podatków państwowych” w dochodach

zwyczajnych oraz dział VI „Podatki inwestycyjne” w dochodach nadzwyczajnych. Dla zachowania ciągłości działów należy wymienione działy zachować w budżetach, jednak bez prelimitowania w nich jakichkolwiek sum.

Wpływy z opłat za karty rejestracyjne należy prelimitować w dziale X mimo, że opłaty te nie stanowią podatku samoistnego. Inowacją jest dział III-a „Dotacja (e) z Samorządowego Funduszu Wyrównawczego” po stronie dochodów zwyczajnych, wprowadzony do układu budżetów na r. 1949 przez instrukcję budżetową Kancelarii Rady Państwa. W budżetach wojewódzkich związków samorządowych oraz wszystkich miast i gmin wiejskich będzie figurował w tym dziale tylko jeden paragraf z taką samą nazwą, jak nazwa działu III-a, natomiast w budżetach powiatowych związków samorządowych wspomniany dział powinien obejmować trzy paragrafy:

a) dotacja dla pow. związku samorządowego,
b) dotacja dla gmin wiejskich i
c) dotacja dla miast niewydziałonych,
przy czym sumy zaprelimitowanych dotacyj dla gmin wiejskich i miast niewydziałonych będą zamieszczone łącznie z ewent. subwencją powiatowego związku samorządowego dla tych samorządów również w dziale XII-a wydatków zwyczajnych w dwóch paragrafach:

a) subwencje i dotacje dla gmin wiejskich oraz
b) subwencje i dotacje dla miast niewydziałonych, z rozbięciem tych sum na poszczególne gminy i miasta w objaśnieniach do paragrafów działu XII-a.

Rzecz jasna, sumy te powinny być zgodne z sumami zaprelimitowanymi w budżetach gmin wiejskich i miast niewydziałonych.

5. Podział działów na rozdziały, paragrafy i pozycje. Podział na rozdziały będzie miał z reguły miejsce w wydatkach zwyczajnych działu I, „Zarząd ogólny”, przy czym rozdział „A” będzie przeznaczony dla wydatków rady narodowej a rozdział „B” dla wydatków organu wykonawczego. Zarówno rozdział „A”, jak i rozdział „B” winien się dzielić na dwa paragrafy, z których pierwszy będzie obejmował wydatki osobowe, a drugi — wydatki rzeczowe. Rozbicie wydatków osobowych i rzeczowych znajdzie wyraz w poszczególnych pozycjach w ramach każdego z tych paragrafów.

W instrukcji budżetowej Kancelarii Rady Państwa na str. 24 — 25 został podany układ rozdziału „A” (Rada Narodowa), zawierający wykaz pozycji w wydatkach osobowych i rzeczowych. Podane pozycje stanowią, chociaż to w instrukcji nie jest wyraźnie powiedziane, wzór grupowania tych wydatków zarówno w rozdziale „A”, jak i w rozdziale „B”, przy czym — o ile chodzi o rozdział „A” — nie muszą być wszystkie uwzględnione, lecz tylko te, które w danym związku samorządowym są aktualne. Tak np. poz. a — utrzymanie lokalu — znajdzie zastosowanie w wydatkach rozdziału „A” wtedy, gdy biuro prezydium rady narodowej mieści się w osobnym budynku (a nie w budynku, mieszczącym biuro organu wykonawczego); poz. e — ubezpieczenie kasy i inwentarza — będzie wogóle nieaktualne w rozdziale „A”, ponieważ prezydium rad narodowych własnej kasy nie posiadają, a inwentarz ubezpiecza się od ognia nie według poszczególnych biur, lecz w całości i odnośny wydatek prelimituje się w rozdziale „B”.

Co się tyczy w ogóle grupowania wydatków i dochodów w postaci paragrafów, to należy kierować się zasadą, zawartą w § 14 przepisów budżetowych dla związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 11 z r. 1933, poz. 71) mianowicie — paragrafy po stronie dochodów budżetu administracyjnego powinny obejmować **poszczególne źródła dochodów**, zaś po stronie wydatków — wydatki stanowiące **pewną całość**.

Jeśli wreszcie chodzi o pozycje budżetowe, to oprócz już wypowiedzianych wyżej uwag, należy dodać, że nie jest wskazane zbyt daleko idące różniczkowanie pozycji. W poszczególnych pozycjach należy łączyć wydatki pokrewne, służące temu samemu celowi, natomiast dalsze różniczkowanie odnośnych wydatków wystarczy podać w objaśnieniach do odpowiednich pozycji. Jest to zasada ogólna. Dlatego też instrukcja budżetowa Kancelarii Rady Państwa zaleca np. wszystkie wydatki, związane z utrzymaniem lokalu, jak komorne, opał, światło, woda, utrzymanie czystości i porządku, usuwanie śmieci i tp. zamieszczać w jednej pozycji, a poszczególne sumy tych wydatków podać w objaśnieniach. To samo odnosi się do zapomóg, premii, renumeracji i innych świadczeń dla pracowników, z wyjątkiem wydatków na szkolenie pracowników i na stółkę, stanowiących specjalny rodzaj świadczeń.

6. Objasnienia i uzasadnienia wydatków i dochodów nie wymagają specjalnych wskazówek ponad te, które zostały podane w instrukcji. Należy tylko nadmienić, że do kredytów budżetowych na uposażenia pracowników trzeba podać ilość etatów w/g grup uposażeniowych oraz ogólne sumy uposażeń w poszczególnych grupach, przy czym w większych związkach samorządowych, aby

nie „rozciągać“ budżetu, zestawienie tych etatów i sum uposażeń według poszczególnych wydziałów powinno być podane w formie załącznika.

Powyższe wskazówki nie wyczerpują wszystkich wątpliwości, jakie mogą się nasunąć w trakcie układania budżetów. Wyczerpanie tematu o układzie budżetów wymagałoby opracowania obszernej, szczegółowej instrukcji. Celem niniejszego artykułu zasadniczo było tylko naświetlić niektóre dyrektywy natury formalnej, zawarte w instrukcji budżetowej Kancelarii Rady Państwa.

W zakończeniu, nawiązując do zasady jednolitości budżetów samorządowych (instrukcja Kancelarii Rady Państwa str. 23) wypada zaznaczyć, że byłoby b. pożądane, aby wszystkie związki samorządowe budżetowały swe wydatki w działach i paragrafach w sposób jednolity, t. zn. zamieszczały wydatki w paragrafach pod jednakową nazwą i w jednakowej kolejności. Aby ten cel osiągnąć, trzeba by opracować jednolity plan budżetu. Sprawa ta, rzecz jasna, nie może być załatwiona przez same związki samorządowe. To też intencją Kancelarii Rady Państwa było, ażeby związki samorządowe przynajmniej ściśle przestrzegały przepisów §§ 15 — 29 prawa budżetowego, oraz aby prezydya wojewódzkich i powiatowych rad narodowych dążyły do ujednoczenia numeracji i brzmienia poszczególnych paragrafów a w miarę możliwości — nawet pozycji w ramach działów budżetowych, chociażby tej samej kategorii związków samorządowych na terenie województwa czy powiatu. W wyniku tego osiągnęłoby się możność porównawczego oglądu na gospodarke związków samorządowych poszczególnych szczebli.

MIECZYŚLAW PAWLAK

Wskazówki dotyczące wypełniania samorządowych zestawień statystycznych na podstawie budżetu na 1949 r.

Cel i znaczenie zestawień

Instrukcja Kancelarii Rady Państwa w sprawie układania budżetów na 1949 rok nakłada w rozdziale 11 obowiązek sporządzenia przez związki samorządowe i przesłania władzom nadzorczym zestawień statystycznych na specjalnych formularzach, jakie zostaną rozestane przez Kancelarię Rady Państwa do wszystkich związków samorządowych.

Do należytego i sprawnego wypełnienia powyższych zestawień powinny związki samorządowe przywiązywać dużą wagę, mają one bowiem spełnić b. ważne zadania w akcji formowania nie tylko budżetu samorządu terytorialnego, lecz także budżetu Państwa.

W interesie samych związków samorządowych leży, aby do uchwalonego przez Sejm budżetu Państwa zostały wstawione dostateczne środki dla Samorządowego Funduszu Wyrównawczego na dotacje, w celu pokrycia niedoborów budżetowych związków samorządowych oraz, aby zostały przewidziane w budżetach poszczególnych ministerstw dotacje celowe na oświatę, zdrowie publiczne, opiekę i t. p.

Zebrań na czas potrzebnych do tego liczb da się uzyskać przez staranne i dokładne wypełnienie formularzy statystycznych ściśle w terminie.

Ponadto wypełnione formularze znacznie ułatwią wojewódzkim i powiatowym radom narodowym orientację w planach gospodarczych na rok 1949 związków samorządowych na terenie całego województwa lub powiatu i umożliwią racjonalną i wnikliwą analizę tych planów, przy zatwierdzeniu preliminarzy budżetowych poszczególnych związków. Wreszcie zestawienia zbiorcze, dające obraz programu finansowego związków samorządowych w skali powiatu i województwa, będą stanowiły znaczną pomoc dla powiatowych i wojewódzkich rad narodowych w projektowaniu własnych budżetów na rok 1949, w których łatwiej będą mogły uwzględnić potrzeby terenu.

Uwagi ogólne o wypełnianiu formularzy.

Wszystkich formularzy jest 7. Pierwsze cztery formularze (zestawienia Nr. 1, 2, 3, 4) są proste i łatwe do wypełnienia, nie wymagają bowiem żadnych dodatkowych danych, lecz tylko wpisania do odpowiednich rubryk, gotowych liczb z uchwalonego preliminarza budżetowego według poszczególnych paragrafów czy działów budżetu administracyjnego oraz budżetów przedsiębiorstw i zakładów. Dalsze zestawienia Nr. 5, 6, 7 obejmują t. zw. fundusz płac i wydatki administracyjno-rzeczowe

w budżetach związków samorządowych; zestawienia te stanowią rozwinięcie tablicy nr. 1.

I tak zestawienie Nr. 5 jest szczegółowym rozbiem na poszczególne rodzaje wydatków osobowych, zapreliminowanych w budżecie administracyjnym oraz w budżetach przedsiębiorstw i zakładów posiadanych przez dany związek. Zestawienie Nr. 6 obejmuje szczegółowy wykaz wydatków rzeczowych w poszczególnych działach budżetu administracyjnego oraz w budżetach przedsiębiorstw i zakładów. Wreszcie zestawienie Nr. 7 jest wykazem etatów osobowych przewidzianych w budżecie administracyjnym oraz budżetach przedsiębiorstw i zakładów według poszczególnych grup uposażenia, jak również liczby faktycznie zatrudnionych pracowników według stanu na dzień 1 lipca 1948 r.

Ponadto powiatowe i wojewódzkie związki samorządowe oprócz zestawienia dla własnych budżetów wypełniają również zestawienia zbiorcze, obejmujące dane dla wszystkich związków samorządowych z terenu powiatu, czy województwa. Powyższe zestawienia zbiorcze są szczegółowo omówione w następnym rozdziale.

Związki samorządowe powinny wypełnić wszystkie formularze w terminach przewidzianych instrukcją dla uchwalenia własnych preliminarzy budżetowych, gdyż formularze te należy przysyłać władzom nadzorczym łącznie z własnymi preliminarzami budżetowymi.

Wszystkie formularze należy wypełnić starannie i czysto czarnym atramentem lub na maszynie. Każdy formularz winien być zaopatrzone w prawym dolnym rogu w pieczęć związku i właściwy podpis.

Ponieważ do wykonania całej pracy, związanej ze sporządzeniem formularzy statystycznych, obowiązane są organa wykonawcze związków samorządowych, formularze powinny być podpisane przez sekretarzy zarządów gminnych, (miejskich) albo inspektorów samorządu gminnego lub naczelników wydziałów finansowych w miastach wydzielonych, sekretarzy wydziałów powiatowych czy też naczelników wydziałów samorządowych w urzędach wojewódzkich. Podpisujący powinni zwracać baczną uwagę na dokładne, wyraźne i bezbłędne wypełnianie formularzy.

Sumiennosc i dokładność przy wypełnianiu zestawień jest tym więcej konieczna, że będą one wykorzystane jako materiał statystyczny przez wszystkie władze centralne sprawujące nadzór nad gospodarką związków samorządowych. Przepisy okólników Min. Adm. Publ. i Min. Ziem Odzyskanych w sprawie przesyłania do Głównego Urzędu Statystycznego odpisów zatwierdzonych budżetów pozostają w mocy. (Dz. Min. A. P. Nr. 8, rok 1948 i Dz. Urz. Min. Z. O. Nr. 15 rok 1947).

Wskazówki szczegółowe dla poszczególnych związków samorządowych.

Gminy wiejskie i miasta niewydzielone

Do zestawienia Nr. 1 i 2.

Po wpisaniu w lewym rogu u góry, nazwy gminy lub miasta, gminy wiejskie wpisują do pierwszej — a miasta niewydzielone do drugiej — rubryki poziomej ogólne sumy poszczególnych działów uchwalonego preliminarza budżetowego w/g rubryk pionowych. W rubrykach pionowych 3 i 22 zestawienia Nr. 1 oraz 3 i 23 zestawienia Nr. 2 należy wpisać poziome kreski. Również poziome kreski należy wpisać we wszystkich rubrykach pionowych, obejmujących te działy budżetowe, w których nie

zostały preliminowane żadne sumy. W ostatniej poziomej rubryce „razem“ (u dołu zestawień) nie należy powtarzać sum, wpisanych do rubryki pierwszej lub drugiej poziomej. Liczba w rubryce 20 zestawienia Nr. 2 musi odpowiadać sumie liczb z rubryk 12 — 19.

Do zestawienia Nr. 3 i 4.

Zestawienie Nr. 3 i 4 wypełniają tylko te związki samorządowe, które posiadają przedsiębiorstwa lub zakłady wyodrębnione z budżetu administracyjnego. Gminy wiejskie wpisują dane w pierwszej rubryce poziomej, miasta niewydzielone zaś w drugiej. Jeżeli związek samorządowy nie prowadzi żadnego przedsiębiorstwa, czy zakładu — należy w zestawieniu Nr. 3 i 4 wpisać w odpowiednim miejscu, w lewym rogu u góry, nazwę związku i cały formularz przekreślić linią przekątną, w kierunku od lewego rogu dolnego, do prawego rogu górnego. Formularze w ten sposób przekreślone muszą być także zaopatrzone w pieczęć i podpis.

Do zestawienia Nr. 5 i 6.

Zestawienie Nr. 5 obejmuje wszystkie wydatki osobowe w dziale I (rubryka druga pionowa) i w pozostałych działach budżetu administracyjnego (rubryka trzecia pionowa) oraz w budżetach zakładów i przedsiębiorstw samorządowych wydzielonych z budżetu administracyjnego (rubryki pionowe 4 i 5).

Podobnie zestawienie Nr. 6 obejmuje całość wydatków administracyjno-rzeczowych w budżecie administracyjnym oraz w budżetach zakładów i przedsiębiorstw samorządowych.

Do zestawienia Nr. 7.

Po wypełnieniu zestawienia należy na dole zaznaczyć w formie uwagi, czy dany związek samorządowy ma zatwierdzony statut etatów i czy etaty przewidziane w budżecie zgodne są z powyższym statutem.

Gminy wiejskie i miasta niewydzielone wypełniają każde zestawienie w 3 egzemplarzach i 2 egzemplarze każdego zestawienia przysyłają łącznie z uchwalonymi preliminarzami budżetowymi do powiatowych związków samorządowych w terminie do 1 sierpnia b. r., trzecie zaś egzemplarze pozostawiają u siebie.

Powiatowe związki samorządowe.

Powiatowe związki samorządowe wypełniają zestawienia statystyczne Nr. 1 — 7 według własnego budżetu z zachowaniem wyżej podanych wskazówek szczegółowych o sposobie wypełniania poszczególnych formularzy dla gmin wiejskich i miast niewydzielonych.

Ponadto powiatowe związki samorządowe wypełniają także zestawienia zbiorcze dla wszystkich gmin wiejskich i wszystkich miast niewydzielonych na terenie powiatu. Zestawienie zbiorcze należy wypełnić dopiero po zatwierdzeniu budżetów gmin wiejskich i miast niewydzielonych oraz wpisaniu do pojedynczych zestawień poprawek wniesionych do zatwierdzonych budżetów tak, aby w tych zestawieniach uwidocznione zostały sumy już zatwierdzone. Przede wszystkim więc należy odpowiednio poprawić wszystkie zestawienia gmin wiejskich i miast niewydzielonych, przekreślając kolorowym atramentem (tak jednak, ażeby poprzednia suma mogła być odczytana) sumy preliminowane i wpisując nad lub pod sumą przekreśloną — sumę zatwierdzoną. Następ-

nie należy zmienić odpowiednio wszystkie sumy ogółem (rubr. 21, 39 i 40 zestawienia Nr. 1, rubr. 22, 31 i 32 zestawienia Nr. 2, „razem“ w zestawieniach Nr. 5 i Nr. 6). Jeżeli prezydium powiatowej rady narodowej przy zatwierdzaniu budżetu gminy wiejskiej lub miasta niewydzielonego ogólnie tylko zmniejszy lub powiększy sumę budżetu, nie określając szczegółowo, w których paragrafach budżetu i na jakie sumy ma gmina wiejska lub miasto niewydzielone dokonać zmniejszenia lub powiększenia wydatków czy dochodów, wówczas przy wypełnianiu zestawienia zbiorczego należy zmniejszyć lub powiększyć odpowiednio poszczególne działy budżetowe, kierując się wytycznymi uchwały, zatwierdzającej budżet. Po wprowadzeniu szczegółowych poprawek do zestawień Nr. 1 — 7 poszczególnych gmin wiejskich i miast niewydziałonych należy wypełnić zestawienia zbiorcze Nr. 1 — 4 dla wszystkich gmin wiejskich i wszystkich miast niewydziałonych razem, wpisując w rubr. 1 poziomej w odpowiednich rubrykach pionowych sumy otrzymane z dodawania wszystkich poszczególnych zestawień gminnych, w rubr. 2 poziomej — z zestawień miast niewydziałonych. Następnie, po wpisaniu do rubr. 3 pionowej ogólnej liczby gmin i ogólnej liczby miast niewydziałonych w powiecie, należy dane dla gmin wiejskich i miast niewydziałonych podsumować w ostatniej rubryce „razem“. Na zestawieniach zbiorczych Nr. 1—4, obejmujących dane łączne dla wszystkich gmin wiejskich i miast niewydziałonych, należy wpisać nad tytułem zestawienia: „zestawienie zbiorcze“.

Co do rubryki 22 zestawienia zbiorczego Nr. 1 oraz do rubr. 23 zestawienia zbiorczego Nr. 2 to należy we właściwej rubryce poziomej wpisać liczbę tylko tych gmin wiejskich, miejskich lub powiatowych związków samorządowych, które mają wydatki lub dochody nadzwyczajne.

Zestawienia zbiorcze Nr. 5, 6 i 7 należy wypełnić oddzielnie dla gmin wiejskich i oddzielnie dla miast niewydziałonych również na podstawie indywidualnych zestawień poszczególnych gmin wiejskich i miast niewydziałonych. Na każdym zestawieniu zbiorczym Nr. 5, 6 i 7 zawierającym dane dla wszystkich gmin wiejskich lub miast niewydziałonych, należy również wpisać nad tytułem: „zestawienie zbiorcze dla miast niewydziałonych“, albo „zestawienie zbiorcze dla gmin wiejskich“.

Każde zestawienie należy sporządzić w 3 egzemplarzach, z których 2 egzemplarze posyła samorządowy związek powiatowy do wojewódzkiego związku samorządowego, jako załączniki do własnego preliminarza budżetowego najpóźniej do dnia 1 września b. r. Powiatowy związek samorządowy wysyła więc do województwa następujące zestawienia:

1. zestawienia Nr. 1 — 7 w/g własnego preliminarza budżetowego, każde zestawienie w 2 egzemplarzach,
2. zestawienia zbiorcze Nr. 1 — 4 dla gmin wiejskich i miast niewydziałonych, każde w 2 egzemplarzach,
3. zestawienia zbiorcze Nr. 5, 6, 7 dla gmin wiejskich każde w 2 egzemplarzach,
4. zestawienia zbiorcze Nr. 5, 6, 7 dla miast niewydziałonych, w 2 egzemplarzach,
5. po 1, poprawionym egzemplarzu zestawień Nr. 1—7 dla każdej gminy wiejskiej,
6. po jednym poprawionym egzemplarzu zestawień Nr. 1 — 7 dla każdego miasta niewydziałonego.

Każdą z tych 6 grup załączników należy przesłać w oddzielnej teczce, zaopatrzonej w odpowiedni napis

wyjaśniający, jakiego rodzaju zestawienia teczka zawiera.

Miasta wydzielone.

Miasta wydzielone wypełniają zestawienia Nr. 1 — 7, każde w 3 egzemplarzach, tylko w/g własnego preliminarza budżetowego, z zachowaniem wyżej podanych wskazań szczegółowych dla gmin wiejskich i miast niewydziałonych i przesyłają po 2 egzemplarze każdego zestawienia razem z uchwalonym preliminarzem budżetowym do wojewódzkich związków samorządowych w terminie do dnia 1 września b. r.

Wojewódzkie związki samorządowe.

Wojewódzkie związki samorządowe wypełniają zestawienia Nr. 1 — 7 w/g własnego preliminarza budżetowego w ten sam sposób, jak powiatowe związki samorządowe.

Poza tym wypełniają również zestawienia zbiorcze dla wszystkich związków samorządowych na terenie województwa. Przy sporządzaniu zestawień zbiorczych należy zachować wszystkie wskazówki szczegółowe, podane wyżej dla związków powiatowych. Po pierwsze więc należy poprawić zestawienia związków powiatowych i miast wydzielonych w/g sum zatwierdzonych.

Następnie należy sporządzić zestawienia zbiorcze Nr. 1 — 4 dla wszystkich związków samorządowych z terenu województwa, wpisując dane dla gmin wiejskich i miast niewydziałonych na podstawie zestawień zbiorczych powiatowych związków samorządowych. Dane dla powiatowych związków i miast wydzielonych należy wpisać na podstawie poprawionych zestawień indywidualnych tych związków po zatwierdzeniu ich budżetów. Wreszcie trzeba uzupełnić zestawienia danymi z preliminarza budżetu własnego i razem podsumować.

Zestawienia zbiorcze Nr. 5, 6, 7 należy sporządzić dla każdego rodzaju związków samorządowych oddzielnie (osobne dla gmin-wiejskich, osobne dla miast niewydziałonych, osobne dla miast wydzielonych i osobne dla powiatowych związków samorządowych, podając w nagłówku statystyczną liczbę związków samorządowych). Wszystkie powyższe zestawienia należy sporządzić w 2 egzemplarzach, z których jedno egzemplarz zostanie na miejscu, drugie zaś zostają przesłane do Kancelarii Rady Państwa, jako załączniki do własnego preliminarza budżetowego, w terminie do dnia 1 października b. r. Wojewódzki związek samorządowy przesyła więc do Kancelarii Rady Państwa następujące zestawienia po 1 egzemplarzu:

1. zestawienia Nr. 1 — 7 dotyczące własnego preliminarza budżetowego,
2. zestawienia zbiorcze Nr. 1 — 4 dla wszystkich związków samorządowych z terenu województwa,
3. zestawienia zbiorcze Nr. 1 — 4 otrzymane z poszczególnych powiatów,
4. zestawienia zbiorcze Nr. 5, 6, 7, oddzielnie dla wszystkich gmin wiejskich, oddzielnie dla miast niewydziałonych, oddzielnie dla powiatowych związków samorządowych i oddzielnie dla miast wydzielonych na terenie województwa, wreszcie
5. zestawienia zbiorcze Nr. 5, 6, 7, otrzymane z poszczególnych powiatów.

Każdą z tych 5 grup załączników należy przesłać w porządku, podanym wyżej dla powiatowych związków samorządowych.

Z życia samorządu

AKCJA ODBUDOWY SZKÓŁ W WOJ. ŚLĄSKO-DĄBROWSKIM

W ubiegłym roku społeczeństwo śląskie pod patronatem Wojewódzkiej Rady Narodowej podjęło wielkie zadanie — odbudowę setek uszkodzonych budynków szkolnych drogą mobilizacji własnych sił i rezerw. Myślą przewodnią było, aby jak najprędzej stworzyć odpowiednie warunki nauki dla dzieci szkolnej i młodzieży szkół średnich.

Program pracy początkowo skromny rychło uległ rozszerzeniu, gdyż wskutek potrzeb rzucono projekty budowy nowych szkół w tych miejscowościach, w których brak było zupełnie budynków szkolnych, bądź też istniały pomieszczenia nieodpowiednie.

Śmiały plan wykonany został w poważnych rozmiarach. W ramach środków uzyskanych od społeczeństwa, a przede wszystkim od świata pracy zaspokojone zostały w dużym stopniu pilne potrzeby szkolnictwa na terenie województwa śląsko-dąbrowskiego.

Rodzaj dokonanych robót i ilość szkół objętych akcją ilustruje poniżej zamieszczone zestawienie:

Rodzaj robót	Ilość szkół objętych akcją odbudowy w z. budowy		
	na Ziemiach Dawnych	na Ziemiach Odzyskanych	Razem:
odbudowa budynków zniszczonych działaniami wojennymi	28	74	102
remonty budynków	209	315	524
rozbudowa i wykończenie budynków	14	—	14
budowa nowych szkół	15	—	15
zabezpieczenie budynków szkolnych	6	34	40
R a z e m :	272	423	695

Dodać trzeba, że w zakres omawianej akcji wchodziły nie tylko roboty budowlane, lecz również wydatki o charakterze zaopatrzeniowym, jak urządzenie sal szkolnych, niezbędne umeblowanie i t. p.

Do przeprowadzenia akcji odbudowy i budowy szkół z pełnym powodzeniem przyczyniła się wielka ofiarność wszystkich warstw społeczeństwa. Wielu rzemieślników w sposób zespołowy, jak również indywidualnie zaoferowało i wypełniło w zupełności zobowiązania na wykonanie bezpłatnie robót fachowych przy pomocy własnych materiałów.

Wartość wykonanej bezpłatnie pracy ludzkiej i siły pociągowej wyniosła w sumie 43,9 milionów zł., a wartość dostarczonych bezpłatnie materiałów — 13,7 mil. zł. Wysiłek finansowy samorządu wojewódzkiego w porównaniu do wartości robót remontowych i inwestycyjnych był stosunkowo niewielki.

ODBUDOWA SZKÓŁ W WIELUNIU

Zarząd Miejski w Wieluniu odbudował doszczętnie spalony 2 piętrowy budynek szkolny o 32 latach przy ul. 18 Stycznia, który oddał do użytku w 1946 r. Remont

budynku wraz z centralnym ogrzewaniem wyniósł 693.000 zł.

Mimo, iż nauka prowadzona jest na 2 zmiany od godz. 8 do 20-ej, szkoła nie może pomieścić wszystkich dzieci. Zarząd Miejski odbudował więc przy ul. Krakowskie Przedmieście drugi budynek szkolny kosztem 5.200.000 zł.

2 maja 1948 r. Zarząd Miejski oddał do użytku lokal 3 izbowy przeznaczony na bibliotekę miejską wyremontowany i umeblowany kosztem 365.000 zł.

HAJNÓWKA NA ODBUDOWĘ WARSZAWY

Gmina Hajnówka w pow. bielsko-podlaskim zebrała około 1,5 mln. zł. na odbudowę Warszawy. Rezultat ten został osiągnięty w dużej mierze dzięki inicjatywie Gminnej Rady Narodowej w Hajnówce.

GMINNA RADA NARODOWA W MIELNIKU

Gminna Rada Narodowa w Mielniku (pow. bielsko-podlaski) zorganizowała akcję likwidacji odlogów. W czasie wiosennej akcji siewnej zagospodarowano 82% istniejących na terenie gminy odlogów.

G. R. N. wymierzyła szarwark w ilości 5050 dniówek. Prace szarwarkowe trwają.

Splata I raty podatku gruntowego wyniosła do 1.VI. br. 84% wymiaru.

II KURS DLA PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH WOJ. WARSZAWSKIEGO

Warszawski Wojewódzki Związek Samorządowy, kontynuując szkolenie pracowników samorządowych, przeprowadził II kurs 3-miesięczny samorządowy, we własnym ośrodku szkoleniowym w Pruszkowie. Kurs ukończyło 52 słuchaczy, w tej liczbie: 7 sekretarzy gminnych, 36 pomocników i sił referendarskich, 3 pracowników samorządu powiatowego, 2-ch samorządu miejskiego, oraz 4 pracowników społecznych.

Program szkoleniowy obejmował 400 godzin wykładowych, zajęcia seminaryjne i wychowanie społeczno-polityczne.

Na zakończenie kursu, w dniu 15 maja b. r. słuchacze po otrzymaniu świadectw wręczyli Wicewojewodzie ob. Rotowi dar 4.4000 zł. na fundusz odbudowy Warszawy.

PROPAGANDA CZYTELNICTWA W BIAŁOSTOCKIM

W celu podniesienia poziomu czytelnictwa na wsi Wojewódzka Rada Narodowa w Białymstoku podjęła akcję rozpowszechniania na wsi gazet i czasopism. Mianowicie na zlecenie Woj. R. N. wszystkie gromady zaprenumerowały na trzy miesiące na koszt gminy trzy czasopisma — „Trybunę Wolności“, „Dziennik Ludowy“ i „Chłopi“. Prenumeratę wpłacono jednorazowo, aby stałym wydatkiem nie obciążać gminy, a miało to być zachętą do samorzutnej prenumeraty.

Akcja przyniosła pomyślny wynik. Po upływie 3-miesięcznego terminu, gdy pisma przestały przychodzić, napłynęły z wielu gromad liczne prenumeraty nie tylko od sołtysów, ale również wpłacane przez poszczególnych gospodarzy. Stwierdzono równocześnie, że większą poczytnością na wsi cieszą się czasopisma niż dzienniki.

OLECKO PODNOSI SIĘ Z GRUZÓW

Powiat Olecko jest jednym z trzech powiatów mazurskich włączonych do województwa białostockiego. Miasto liczy 7800 mieszkańców. Przed wojną mieściło 7000 ludności. Zniszczenia wojenne wynoszą ok. 40%. Obecnie już daje się odczuwać brak mieszkań, co zahamowało napływ osadników.

Miejska Rada Narodowa, na czele której stoi kobieta, ob. Kiedrowska, podjęła pracę o wprowadzenie w Olecku publicznej gospodarki lokalami.

Ostatnio M. R. N. powołała do życia Społeczny Komitet Odgruzowania Miasta, młodzież szkolna wykazuje szczególny zapał przy czym ludność ofiarnie współpracuje w dziele oczyszczenia swego miasta.

W Olecku dotkliwie daje się odczuwać brak fachowców. Jest 2 lekarzy (w całym powiecie łącznie 3 i tylko jedna położna). Brak adwokata, dentyści, fachowych rzemieślników, szweców, krawców, mechaników.

Olecko było przed wojną wielkim ośrodkiem turystycznym, mając ku temu naturalne warunki. Miasto leży nad dużym jeziorem, wśród wzgórz i lasów. Obecnie przeszkodą dla ściągnięcia większych rzesz turystów jest duże zniszczenie budynków. Dom Turystyczny — położony nad jeziorem — mieści zaledwie 30 osób. Drugi tego rodzaju obiekt, tzw. Domek Mazurski — położony po drugiej stronie jeziora, jest znacznie większy, zawiera bowiem 18 pokoi. Budynek ten wymaga poważnego remontu, którego koszt oblicza się na ok. 2 miln. zł. Obiekt ten mógłby stać się po wyremontowaniu komfortowym pensjonatem i przynosić miastu dochody.

Na razie miejscowe rady narodowe — miejska i powiatowa — czynią wysiłki w kierunku ściągnięcia młodzieży na obozy wypoczynkowe. W roku bieżącym przybędzie do Olecka grupa studentów z Warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Wśród zabiegów o zwiększenie stałego zaludnienia Olecka na uwagę zasługuje inicjatywa Powiatowej Rady Narodowej, zmierzająca do utworzenia w mieście średniej szkoły rzemiosł budowlanych. Kroki te zostały podjęte w porozumieniu z Ministerstwem Odbudowy. Na gmach szkolny przeznaczono dawny zamek, obszerny budynek, który pomieści szkołę i internat dla 200 uczniów. Obiekt ten jest stosunkowo mało zniszczony (brak szyb, części podłóg, drzwi). Zamek położony jest w parku nad jeziorem oraz posiada szereg budynków gospodarczych, a więc jest ze wszech miar odpowiedni dla tego celu.

Szkoła ta kształcić ma fachowców w zawodzie murarskim, ciesielskim, zduńskim, instalatorskim i dekar skim.

Utworzenie w Olecku szkoły budowlanej wiąże się ściśle z programem odbudowy miasta. Z jednej strony bowiem zostanie odremontowany kompleks budynków oraz zwiększy się zaludnienie miasta, z drugiej zaś praktyczne zajęcia uczniów w dziedzinie budowlanej przyczynią się do odbudowy innych obiektów oraz przysporzą Olecku tak potrzebnych fachowców.

PRACE MELIORACYJNE W GMINIE POŁANIEC

Od dawnych lat grunty os. Połaniec od strony północnej, jako pozostające w terenie nizinnym, pozbawione rowów odwadniających, były ustawicznie zalewane przez nagromadzoną wodę deszczową, skutkiem czego było słabo, bądź wcale niewykorzystane rolniczo.

Gminna Rada Narodowa w Połańcu powzięła uchwałę wykonania na przestrzeni około 3000 m rowu wodno-melioracyjnego, który by dostatecznie odводnił szmat gruntów. Wykonanie poruczono Zarządowi Gminnemu w Połańcu.

Zarząd Gminny wezwał obywateli osady Połaniec, do wykonania prac szarwarkowych, melioracyjnych, wyznaczając termin rozpoczęcia robót na 12 maja br. Zwrócono się uprzednio z prośbą do kierownictwa wodno-melioracyjnego Sandomierz, odcinek w Połańcu, o przyjęcie z pomocą techniczną. Dnia 12 maja br. technik urzędu Wodno Melioracyjnego ukończył pomiary techniczne i ludność w liczbie około 120 osób dziennie, już planowo przystąpiła do prac, wykonując do końca maja br. na przestrzeni 2100 m długości, rów wodno melioracyjny, o głębokości do 1.70 m, szerokości do 7 m.

Tu należy podkreślić, że dla wykonania prac zespołowo, w dniu 31 maja br, miejscowa Ochotnicza Straż Pożarna, o godzinie 7 rano zgłosiła się ze szpadlami na zbiórke, po czym zbiorowo w zwartym szeregu, udała się na plac budowy, gdzie samorzutnie strażacy przeprowadzali cały dzień.

Nadto grupa robotników urzędu Wodno-Melioracyjnego w liczbie 16-tu z własnej inicjatywy wykonała bezpłatnie jeden dzień pracy.

Według uzyskanych danych, urząd Wodno-Melioracyjny, przejmuje powyższy odcinek pod swą opiekę. Na przyszły rok, przewidziane jest planem ubezpieczenie rowu wodno melioracyjnego, przez opłotkowanie dna rowu i wydarniowanie skarp.

Porady prawne pod red. dr Jerzego Starościaka

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Inowrocławu w zapytuję: Czy przepis art. 59 ustęp 3 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. Ust. R.P. Nr 35, poz 294) obowiązuje nadal i czy wojewoda jest w dalszym ciągu uprawniony do ustalania norm za świadczenia w naturze utrzymywane przez przewodniczącego wydziału powiatowego i jego zastępcę.

Odpowiedź. W świetle obowiązujących obecnie przepisów prawnych, do decydowania w omawianej sprawie uprawnione są prezydium wojewódzkich rad narodowych.

Uzasadnienie: Zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 11 września 1944 r o organizacji i zakresie działania rad

narodowych (Dz. Ust. R.P. Nr 3, poz. 26 z 1946 r.) i art. 532 dekretu PKWN z dnia 23 listopada 1944 r. o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego (Dz. Ust. R.P. Nr. 14, poz. 74), do kompetencji rad narodowych należy ustalenie budżetu i zatwierdzenie go przez prezydium rady wyższego stopnia. W budżecie powiatowego związku samorządowego, obok dodatku samorządowego dla przewodniczącego wydziału powiatowego ujęta jest równowartość innych świadczeń w naturze. Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, zatwierdzając budżet zdecydować musi równocześnie o słuszności przyjętego przerachowania świadczeń w naturze, a zatem odpada potrzeba stosowania przepisu art. 59 ustęp 3 powołanej na wstępie ustawy. Postanowienie bowiem tego arty-

kułu było aktualne, gdy wojewoda miał decydujący głos przy zatwierdzaniu budżetów powiatowych związków samorządowych. Interpretowanie tego przepisu w kierunku wstrzymania dla wojewody płynących z niego kompetencji, również i praktycznie nie miałyby wartości gdyż:

1) wojewoda w sprawach samorządowych podlega decyzjom właściwej wojewódzkiej rady narodowej (art. 10 dekretu PKWN z dnia 21.8.1944 r. o trybie powołania władz administracji ogólnej I i II instancji Dz. Ust. R.P. Nr 2, poz. 8 z 1944 r.),

2) prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, zatwierdzając budżet, mogłoby nie uznać decyzji wojewody.

Józef Hakowski

Powiatowa Rada Narodowa w Krośnie zapytuje, czy od uchwały Miejskiej Rady Narodowej odmawiającej przyznania 75% zniżki podatku od lokali za rok 1947 pracownikom Centralnego Zarządu Przemysłu Paliw Płynnych — Dyrekcji Kopalnictwa Naftowego Sektor kopalń w Krośnie, przysługuje odwołanie do Powiatowej Rady Narodowej.

Odpowiedź. Odwołanie od uchwały Miejskiej Rady Narodowej odmawiającej udzielenia ulg pracownikom wyżej wspomnianego przedsiębiorstwa nie przysługuje.

Uzasadnienie. Dekret z dnia 20 maja 1946 r. o podatkach komunalnych Dz. U.R.P. Nr 40, poz. 198 z dnia 4 czerwca 1947 r. stanowi w art. 40 ust. że gminne bądź miejskie rady narodowe mogą obniżać, a nawet całkowicie zwalniać poszczególne grupy podatników od podatku od lokali ustalonego na podstawie art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 3 dla lokali mieszkalnych.

Rozporządzenie Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w sprawie wykonania dekretu z dnia 20 marca 1946 r. wspomnianego podatku, w r. 1947 w § 100 zaznacza, że gminne bądź miejskie rady narodowe przy obniżaniu, a nawet całkowitym zwalnianiu poszczególnych grup podatników od podatku od lokali powinny w granicach słuszności gospodarczej mieć na względzie rozszerzenie koła osób, którym ulga została przyznana w art. 40 § 1, w szczególności na osoby pracujące w przedsiębiorstwach mających szczególne znaczenie ze względu na lokalne potrzeby gminy.

Wobec tego, że gminne i miejskie rady narodowe najlepiej znają sytuację gospodarczą poszczególnych grup mieszkańców na ich terenie i potrzeby gminy oraz konsekwencje finansowe jakie dla gospodarki gminy pociągnęłyby zniżka podatku lokalowego dla niektórych grup mieszkańców miasta, jak również wobec tego, że miejskie rady narodowe odpowiedzialne są za gospodarkę miejską, słuszne jest pozostawienie przez prawo ostatecznej drogi w tych sprawach miejskim radom narodowym. Tym bardziej że rady miejskie są przed organami nadzorczymi odpowiedzialne za pełne wykorzystanie lokalnych możliwości finansowych.

Mgr Stanisław Ślubowski

Wydział Powiatowy w Krotoszynie zapytuje, czyją własnością staje się majątek gromady zniesionej przez wcielenie jej w całości do sąsiedniej gromady miejskiej.

Majątek gromady zlikwidowanej przez wcielenie jej do sąsiadującego miasta przechodzi na rzecz miasta, do której gromada została wcielona.

Zarząd Gminny w Sobolewie, pow. garwolińskiego zapytuje, czy starosta ma prawo przyjmować sekretarza gminy wbrew woli zarządu gminnego i gminnej rady narodowej.

Odpowiedź;

Starosta nie ma prawa przyjmować pracownika na stanowisko sekretarza gminnego.

Uzasadnienie;

Sprawę powołania i zwalniania sekretarza gminnego reguluje art. 14 ustawy z dn. 23.III. 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294), który stanowi, że sekretarza gminnego powołuje i zwalnia wójt na podstawie uchwały zarządu gminnego, działającego w tym zakresie kolegialnie, po zatwierdzeniu przez starostę powiatowego, który zasięga opinii wydziału powiatowego. Jak widać z powyższego przepisu organem powołującym sekretarza nie jest starosta. Dodać należy, że kandydatowi na to stanowisko ustawa stawia pewne wymogi, które podane są w ust. 2 art. 13 tej ustawy, od których zwolnić może jedynie wojewoda.

Mgr Stanisław Ślubowski

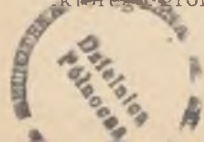
Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Świec'u n/W podaje, że na jednym z posiedzeń P. R. N. postawiono wniosek, aby zwózkę drzewa opałowego dla szkół powszechnych nałożyć na posiadaczy sił pociągowych, zaś do piłowania i rąbania drzewa zobowiązać obywateli nie posiadających sił pociągowych. Takie rozwiązanie sprawy, zdaniem P. R. N., odciążałoby budżety gminne. Czy sprawę tę możnaby uregulować w drodze odpowiedniego statutu świadczeń?

Nakładane na obywateli świadczenia muszą mieć oparcie o wyraźny przepis prawa. Dla wprowadzenia projektowanego wyżej obowiązku — oparcia o wyraźny przepis prawa znaleźć nie można. W szczególności nie jest możliwe oparcie się o ustawę o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. R.P. 1935, Nr 27, poz. 204), gdyż ustawa ta w art. 2 wyraźnie ogranicza cele, na które świadczenia te mogą być używane. Projektowany statut nie mógłby zatem powołać się na podstawę prawną.

Niemożliwość wprowadzenia tego ciężaru jako przymusowego (jako ciężaru, który mógłby być egzekwowany przy zastosowaniu środków przymusowych), nie oznacza jednak, aby świadczenia te nie mogły być ewentualnie organizowane przez gminy jako świadczenia dobrowolne na rzecz szkół.

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Rybniku podaje, że gm'na wiejska X otrzymała uprawnienia gminy miejskiej. Z jakim dniem nabyła ona prawo do udziałów podatkowych przewidzianych dla gmin miejskich?

Art. 42 dekretu o podatkach komunalnych (Dz. U.R.P. 1947 Nr 40 poz 198) podaje, że w miejscowościach, które utraciły charakter gminy wiejskiej, pobór podatku, którego pobór i wymiar zależy od gminy miejskiego charakteru, rozpoczyna się od początku roku następnego, bezpośrednio po roku, w którym został ogłoszony w Dzienniku Ustaw R. P. odpowiedni akt prawny.

W świetle tego przepisu, jeśli ogłoszenie w Dzienniku Ustaw o nadaniu gminie wiejskiej uprawnień miasta, na stało w lipcu 1947 r., to uprawnienia finansowe, jakie przysługują dla tej gminy jako miasta rozpoczynają się od 1.I.48 r.

Wydział Powiatowy w Ostródzie zapytuje, czy w związku z art. 35 pkt. 4 dekretu z dnia 16.V. 1946 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 173), całkowicie utracił moc obowiązującą pkt. f artykułu 44 ustawy z dn. 23.III. 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294) Czy też pozostaje nadal w mocy w części dotyczącej umarzania danin publicznych, których ściąganie staje się niemożliwe.

Odpowiedź:

Art. 44 pkt. f ustawy samorządowej z 1933 r. jest przepisem specjalnym w stosunku do art. 35 pkt. 4 dekretu o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. 1946 r. Nr 27, poz. 173) i jako taki nie utracił mocy obowiązującej.

Uzasadnienie:

Art. 44 pkt. f ustawy samorządowej utrzymany został w mocy postanowieniami art. 33 listopadowego dekretu samorządowego. Odnosi się on do wypadków, gdy ściąganie należności publiczno-prawnej na rzecz samorządu jest niemożliwe. Art. 35 pkt.4 zaś dekretu o zobowiązaniach podatkowych obejmuje ogólne przepisy o umorzeniu należności publiczno-prawnych. Obejmuje zatem i wypadki, gdzie ściąganie należności na rzecz samorządu jest możliwe ale niecelowe ze względów gospodarczych, osobistych płatnika i t. p. Te wypadki ze względu na delikatność sprawy i możliwość nieuzasadnionego i zbyt szerokiego faworyzowania podatników przez władze lokalne przekazane zostały organom nadzorczym nad organami wymiarowymi. Przez to postanowienie ogólneprzepisy art. 44 pkt. f ustawy samorządowej, stając się przepisem szczególnym, muszą być tym bardziej ścisłniej interpretowane, co sprowadza zastosowanie tego przepisu jedynie do wypadków, gdzie ściąganie jest dostatecznie i niewątpliwie niemożliwa. Wypadki wątpliwe przekazywane być winny do ropatrzenia w trybie art. 35 pkt. 4 dekretu o zobowiązaniach podatkowych. Interpretacja ta znajduje potwierdzenie również w momentach organizacyjnych, gdyż byłoby zbędnym przesyłanie do władz wyższych wypadków o umorzeniu podatku, gdy jest niewątpliwa niemożliwość ściągania podatku.

J. Hakowski

Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ostródzie zapytuje czy osoba, piastująca mandat członka wydziału powiatowego, może być wybrana na członka zarządu miejskiego?

Odpowiedź:

Osoba, piastująca mandat członka wydziału powiatowego nie może być równocześnie członkiem zarządu miejskiego.

Uzasadnienie:

Art. 4 ust. 6 ustawy samorządowej z r. 1933 mówi, że członkowie zarządu gmin miejskich nie mogą wchodzić w skład wydziałów powiatowych. W razie przyjęcia wyboru na członka wydziału powiatowego, osoby te tracą dotychczasowy mandat.

Nie można kumulować tych stanowisk ponieważ wydział powiatowy wykonuje nadzór nad działalnością zarządu miejskiego, a więc ma w stosunku do niego nie tylko prawo nakładania kar porządkowych, ale również prawo zawieszania w urzędowaniu jego członków. (Art. 17 dekretu z dn. 23.XI.1944 r., o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego. Dz. U.R.P. Nr 14 poz. 74) — a więc członek wydziału powiatowego, będący równocześnie członkiem zarządu miejskiego, samby siebie kontrolował.

mgr. Hattowski Tadeusz

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Krobi zapytuje, czy okólnik Rady Państwa, dotyczący oszczędności w wydatkach osobowych, upoważnia miejską radę narodową do skreślenia z budżetu sum, które na mocy uchwały rady miejskiej z 1927 były preliminowane jako wynagrodzenie dodatkowe dla kierownika przedsiębiorstwa miejskiego, wynoszące 5% czystego zysku tego przedsiębiorstwa.

Odpowiedź:

Pomiędzy zarządem miejskim a kierownikiem przedsiębiorstwa, jak wynika z treści pisma, została zawarta umowa o pracę i na mocy tej umowy zarząd miejski, opierając się o dawną, przedwojenną uchwałę, zobowiązał się poza stałą sumą poborów, wypłacać kierownikowi przedsiębiorstwa 5% od czystego zysku tego przedsiębiorstwa. Miejska rada narodowa, przeprowadzając akcję oszczędności w wydatkach osobowych, może powziąć odpowiednią, zdaniem jej, właściwą uchwałę; a więc ma prawo ograniczyć w niej pobory kierownika — lecz realizacja tej uchwały może mieć skutki w stosunku do niego dopiero po rozwiązaniu lub zmianie z nim dotychczasowej umowy. Inaczej mówiąc, miejska rada narodowa musi zwrócić się do zarządu miejskiego o zmianę umowy. Na podstawie tej uchwały zarząd miejski powinien albo zaproponować kierownikowi zmianę warunków uposażenia lub, o ile na to on się nie zgodzi, zachowując termin wypowiedzenia pracy, wypowiedzieć mu pracę. W okresie wypowiedzenia musi on jednak otrzymywać nadal pełne wynagrodzenie, wynikające z dotychczasowej umowy.

Sumy na uposażenie kierownika przedsiębiorstwa w budżecie powinny być dostosowane do przedstawionych ewentualności rozwiązania sprawy i w braku gwarancji, że kierownik przedsiębiorstwa przyjmie zmienione warunki pracy, nie jest właściwe kategoryczne skreślenie tych sum od pierwszego dnia budżetowego, lecz trzeba pozostawić zarządowi miejskiemu kredyty na wypłatę ewentualnego odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy.

mgr Hattowski Tadeusz

Zarząd Gminny Czermno pow. koneckiego zapytuje czy zarządzenie starosty koneckiego o pobieraniu opłaty stemplowej od podań wnoszonych do zarządu gminnego w sprawie wydawania kart rowerowych znajduje ustawowe uzasadnienie.

Sprawę rejestracji rowerów i tabliczek rowerowych reguluje Rozporządzenie Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lipca 1937 r. o ruchu

rowerów na drogach publicznych, (Dz. U. R. P. z dnia 31.VII. 1937 r. Nr. 58 poz. 458), w myśl którego wszystkie rowery znajdujące się na drogach publicznych winny być zarejestrowane i zaopatrzone w tabliczki. Sprawę opłat za rejestrację reguluje okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 27 stycznia 1947 r. Nr. 40 — 6 — 01/47/1, który stanowi, że opłata za rejestrację nie może przekraczać 100% ceny zakupu tabliczki rowerowej. osoby rejestrujące rowery winny złożyć we właściwych zarządach gmin podania.

Odnosnie podań odróżniamy dwa rodzaje opłat; opłatę skarbową pobieraną na zasadzie Dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. 27 poz. 107) oraz opłaty samorządowe. W myśl art. 10 p. 1 dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o finansach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 40 z dnia 4czerwca 1947 r. poz. 199 załącznik do obwieszczenia Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych). „Związki samorządowe

mogą pobierać opłaty administracyjne za czynności i poświadczenia urzędowe organów samorządowych, opłaty te można pobierać w gotówce lub znaczkami miejskimi“. Rozporządzenie Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 20 czerwca 1947 r. w sprawie wykonania wyżej cytowanego dekretu o finansach komunalnych wyjaśnia w § 6 p. 2, że — „jako opłatę za czynność urzędową uważać należy także opłatę za załatwianie wniosków (podań), którą uiszcza się w kasie związku samorządowego w gotówce albo w znaczkach nalepianych na wniosku.

Z powyższego zestawienia widać, że Zarząd Gminny nie ma prawa pobierać opłaty stemplowej (opłaty skarbowej) za załatwienie podania o wydanie karty rowerowej, ale może w myśl zaleceń władz centralnych, pobierać za załatwienie tego rodzaju podań przysługującą opłatę administracyjną.

Mgr Ślubowski Stanisław

Wiadomości urzędowe

Uchwała Rady Państwa

z dnia 26 kwietnia 1948 r.

W SPRAWIE ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA KONTROLI WEWNĘTRZNEJ W URZĘDACH, INSTYTUCJACH I PRZEDSIĘBIORSTWACH PAŃSTWOWYCH ORAZ O JEJ WSPÓLPRACY Z KONTROLĄ PAŃSTWOWĄ I SPOŁECZNĄ

Do czasu zorganizowania na podstawach ustawowych kontroli wewnętrznej w urzędach, instytucjach, przedsiębiorstwach państwowych oraz przedsiębiorstwach pozostających pod zarządem państwowym lub prowadzonych przy udziale Państwa ustanawia się następujące zasady organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej oraz jej stosunku do kontroli państwowej i społecznej.

CZEŚĆ I.

ZADANIA I ZASADY ORGANIZACJI KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. Tworzy się w urzędach i instytucjach państwowych oraz w przedsiębiorstwach państwowych pozostających pod zarządem państwowym i prowadzonych przy udziale Państwa, organa kontroli wewnętrznej następujących stopni:

- 1) organ kontroli we władzy naczelnej.
- 2) organ kontroli w centralnych i samodzielnych urzędach i centralnych przedsiębiorstwach.
- 3) organ kontroli w urzędach i przedsiębiorstwach podległych.

2. Do zakresu działania kontroli wewnętrznej należy: kontrola organizacji, administracji, gospodarki oraz funkcjonowania jednostek podlegających kontroli z punktu widzenia planowości, legalności, rzetelności, gospodarności i celowości.

3. Wyższy stopień kontroli obejmuje kontrolą planową i systematyczną również niższy szczebel organizacyjny, dalsze niższe szczeble organizacyjne kontroluje bezpośrednio wyrywkowo lub w razie konieczności. Organ kontroli stopnia wyższego sprawuje nadzór i kontrolę nad stopniem niższym, a mianowicie zatwierdza jego plany kontroli i sprawdza ich wykonanie.

4. Kontrola wewnętrzna na szczeblu ministerstwa skoncentrowana jest w organie kontroli ministra. Organ ten kontroluje bezpośrednio wszystkie podległe resortowemu ministrowi lub nadzorowane przez niego

urzędy oraz instytucje, organizacje i przedsiębiorstwa typu centralnego. Niesamodzielne organa administracyjne resortowych ministerstw (n. p. departamenty, wydziały) nie mogą posiadać własnych organów kontroli.

5. W urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach podległych resortowemu ministrowi oraz pozostających pod jego nadzorem instytucjach i przedsiębiorstwach mogą być utworzone przez właściwego ministra, organa kontroli wewnętrznej — niższych stopni, które kontrolują jednostki organizacyjne podległe jednostce, w skład której wchodzi. Organa kontroli wewnętrznej tego stopnia nie mogą kontrolować jednostki administracyjnej w skład której wchodzi.

6. Organa kontroli danego stopnia podlegają administracyjnie (osobowo) i służbowo kierownikowi jednostki organizacyjnej w skład której wchodzi (n. p. organ kontroli w ministerstwie podlega ministrowi, organ kontroli w centralnym zarządzie przemysłu podlega dyrektorowi generalnemu tego przedsiębiorstwa).

7. Koordynacja i nadzór nad kontrolą wewnętrzną w zakresie organizacji należy do Prezesa Rady Ministrów w porozumieniu z Dyrektorem Biura Kontroli przy Radzie Państwa.

Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Dyrektorem Biura Kontroli na wniosek właściwego ministra ustali szczegółowy zakres działania i organizacji kontroli wewnętrznej, przystosowując je do potrzeb danego ministerstwa.

CZEŚĆ II.

FUNKCJONOWANIE ORGANÓW KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

8. Organa kontroli wewnętrznej przeprowadzają kontrolę: wstępną (czynności zamierzonych), faktyczną (czynności dokonywanych), następną (czynności dokonanych). Instrukcje właściwych Ministrów wydane w po-

rozumieniu z Dyrektorem Biura Kontroli, a w sprawach finansowych także w porozumieniu z Ministrem Skarbu — określa zakres kontroli wstępnej, faktycznej i następnej. Instrukcje te winny być przesłane do wiadomości Biura Organizacji i Spraw Osobowych, w Prezydium Rady Ministrów.

9. Organa kontroli kierują wnioski do władzy przełożonej jednostki kontrolowanej, bądź do kierownika jednostki kontrolowanej, a na podstawie tych wniosków władza przełożona lub kierownik wydają zarządzenia, za które ponoszą pełną odpowiedzialność. Organa kontrolne mają prawo domagać się terminowego powiadomienia o wydanych zarządzeniach i o ich wykonaniu, co nie dotyczy wniosków kierowanych do władzy naczelnej.

10. W razie rozbieżności zdań między kierownikiem organu kontrolnego, a jego zwierzchnikiem — władzą administracyjną — w związku z wydaniem lub wykonaniem zarządzeń pokontrolnych, kierownikowi organu kontroli wewnętrznej służy odwołanie do kierownika wyższego stopnia kontroli. Jeżeli zwierzchnia administracyjna władza organów kontroli wyda zarządzenie, wynikające z wniosków kontroli lub w sprawie sprawowania kontroli, mimo, sprzeciwu kierownika tego organu kontroli, zarządzenie to winno być wykonane, ale kierownik organu kontroli obowiązany jest niezwłocznie donieść o tym kierownikowi wyższego stopnia kontroli.

11. Odpisy swych ważniejszych wystąpień oraz sprawozdania okresowe z własnej działalności organa kontroli kierują do organów kontroli wyższego stopnia. Wyniki kontroli związane z wykonywaniem budżetu organa kontroli udzielają do wiadomości Komisarzowi Oszczędnościowemu w Ministerstwie Skarbu.

12. Wszystkie sprawy podlegające na podstawie obowiązujących przepisów skierowaniu do władz, powołanych do ścigania przestępstw, winny być przez wszystkie organa kontroli przekazywane bezpośrednio tym władzom z równoczesnym zawiadomieniem o tym zwierzchnika administracyjnego kontrolowanej jednostki.

13. Organa kontroli nie mogą wydawać żadnych zarządzeń i orzeczeń z wyjątkiem spraw nagłych, określonych odrębnymi przepisami lub spraw, dotyczących sposobu wykonywania kontroli.

14. Organa kontroli nie ponoszą odpowiedzialności za funkcjonowanie kontrolowanej jednostki, odpowiadają natomiast za rzetelność i wierność w odtwarzaniu stanu faktycznego.

CZEŚĆ III.

WSPÓLPRACA KONTROLI WEWNĘTRZNEJ Z KONTROLĄ PAŃSTWOWĄ

15. Organa kontroli wewnętrznej, Komisja Rewizyjna Skarbu Państwa, banki państwowe w zakresie sprawowania kontroli, dokonywanej w ramach ich kompetencji, współpracują z Biurem Kontroli przy Radzie Państwa przez:

- a) nadsyłanie okresowych planów pracy, okresowych sprawozdań ze swych czynności oraz sprawozdań z kontroli w sprawach mających szczególne znaczenie dla interesów Państwa, a także na żądanie Biura Kontroli wszelkich materiałów z dokonanych czynności kontrolnych.

- b) powiadamianie w miarę możliwości delegatur Biura Kontroli o rozpoczęciu kontroli w terenie,

- c) udział we wspólnej kontroli.

Kontrola Państwowa może ponadto zgłaszać wnioski o przeprowadzenie kontroli nieprzewidzianych w okresowych planach pracy.

CZEŚĆ IV.

WSPÓLPRACA KONTROLI WEWNĘTRZNEJ Z KONTROLĄ SPOŁECZNĄ

16. Organa kontrolne terenowych rad narodowych działając w ramach uchwały Prezydium KRN z dn. 25.6 1946 r. (Rada Narodowa Nr. 26 z 1946 r.), przeprowadzają bezpośrednio i samodzielnie kontrolę w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach przed wszystkim dla zbadania określonych spraw o poważniejszym znaczeniu dla obszaru właściwości terytorialnej danej rady.

17. Dla zbadania całokształtu działalności oraz gospodarki urzędu, instytucji i przedsiębiorstw państwowych terenowe rady narodowe w zasadzie nie podejmują bezpośredniej i samodzielnej kontroli, lecz zwracają się z wnioskiem o jej przeprowadzenie do organów kontroli wewnętrznej lub państwowej, z którymi organa kontrolne rad narodowych współpracują.

18. Współpraca następuje przez udział przedstawicieli rady narodowej w kontroli, przeprowadzanej na jej wniosek, a także w kontroli, przeprowadzanej z inicjatywy organów kontroli wewnętrznej, jeżeli rada uzna swój udział w tej kontroli za potrzebny. Dla umożliwienia radzie powzięcia decyzji co do udziału w komisyjnej kontroli, inspektorzy kontroli wewnętrznej obowiązani są zawiadamiać właściwą radę o rozpoczęciu kontroli. Nie dotyczy to kontroli doraźnych dla zbadania określonych spraw, przeprowadzanych z inicjatywy organów kontroli wewnętrznej.

19. Organa kontroli wewnętrznej doręczają radzie narodowej odpisy protokółów z kontroli, przeprowadzonych na obszarze właściwości terytorialnej rady narodowej. Nie dotyczy to protokółów z kontroli doraźnych dla zbadania określonych spraw, przeprowadzonych z inicjatywy organów kontroli wewnętrznej, bez udziału przedstawicieli rady narodowej.

Poza tym organa kontroli wewnętrznej powiadamiają prezydium rad narodowych o usunięciu uchybień, stwierdzonych w wyniku kontroli przeprowadzanej z udziałem przedstawicieli rady narodowej.

20. Uzgadnianie planów i działalności kontroli państwowej i wewnętrznej, uzgadnianie ich z planami czynności kontroli społecznej, podejmowanych w ramach pkt. 17 oraz sumowanie i ocena wyników przeprowadzonych kontroli należy do Biura Kontroli przy Radzie Państwa i jego delegatur.

CZEŚĆ V.

ZASADY NIEZALEŻNOŚCI ORGANÓW KONTROLI

21. Powoływanie, odwoływanie i przeniesienia wszystkich kierowników organów kontroli wewnętrznej a w urzędach także wszystkich inspektorów kontroli następuje przez właściwego ministra.

Powołanie, odwoływanie i przeniesienia inspektorów kontroli wszystkich organów kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw następuje przez kierownika naczelnego centralnego przedsiębiorstwa.

22. Inspektorzy kontroli niezależnie od funkcji jakie sprawują we wszystkich organach kontroli nie mogą równolegle z obowiązkami kontrolnymi i w ciągu 2 lat po ustaniu stosunku służbowego z organem kontrolnym zajmować jakiegokolwiek stanowiska administracyjnego w jednostkach, które podlegały ich kontroli.

Inspektorom kontroli nie można również powierzać żadnych funkcji administracyjnych w jednostkach w skład których wchodzi.

O odchyleniach od powyższych zasad decyduje Komisja Kwalifikacyjna przy Radzie Państwa (pkt. 25).

23. Uposażenia inspektorów kontroli wszystkich stanowisk i we wszystkich stopniach zostaną uregulowane według jednolitych zasad odrębną uchwałą Rady Ministrów, a w odniesieniu do inspektorów kontroli Biura Kontroli odrębną uchwałą Rady Państwa na odpowiednio wysokim poziomie. Uposażenia i świadczenia inspektorów kontroli, zgodnie z układem zbiorowym pracy i obowiązującymi odrębnymi przepisami dla danej grupy inspektorów kontroli, nie mogą być przez władze administracyjne ani uzupełniane żadnymi dodatkowymi dopłatami i świadczeniami, ani też uszczuplone w drodze jakichkolwiek potrąceń.

24. O zaliczeniu pracownika urzędu, instytucji lub przedsiębiorstwa państwowego do kategorii kierowników organu kontroli oraz inspektorów kontroli i o przyznaniu mu odpowiedniego uposażenia, związanego z pełnioną przez niego funkcją w aparacie kontrolnym, decyduje Komisja Kwalifikacyjna (pkt. 25) na wniosek właściwego ministra.

25. Powołuje się przy Radzie Państwa Komisję Kwalifikacyjną dla kierowników organów kontroli, inspektorów kontroli, do której zakresu działania należy wykonywanie czynności określonych w pkt. 22 i 24.

Do Komisji Kwalifikacyjnej wchodzi:

przedstawiciel Rady Państwa — jako przewodniczący, przedstawiciel Prezesa Rady Ministrów — jako zastępca przewodniczącego,

oraz jako członkowie: — przedstawiciel Biura Kontroli przy Radzie Państwa, przedstawiciel Ministra Przemysłu i Handlu — przedstawiciel Ministra Skarbu, przedstawiciel Ministra Administracji Publicznej, przedstawiciel Ministra Ziemi Odzyskanych.

Przy omawianiu spraw dotyczących poszczególnych ministerstw w posiedzeniu Komisji Kwalifikacyjnej bierze udział przedstawiciel zainteresowanego Ministra z głosem decydującym.

CZEŚĆ VI.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

26. Uchwała niniejsza nie dotyczy czynności inspekcji, sprawowanych przez fachowe organa nadzoru.

27. Uchwała niniejsza nie dotyczy Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Zarządzenia Ministrów: Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego, wydane w porozumieniu z Dyrektorem Biura Kontroli, ustalą organizację i za-

sady funkcjonowania kontroli wewnętrznej w tych ministerstwach oraz zasady współpracy z Biurem Kontroli przy Radzie Państwa.

28. Wykonanie niniejszej uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów i wszystkim Ministrom w porozumieniu z Dyrektorem Biura Kontroli przy Radzie Państwa.

29. Uchwała niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

OKÓLNIK NR. 45

w sprawie pomocy sąsiedzkiej w okresie żniw

W związku ze zbliżającym się okresem żniw Kancelaria Rady Państwa podkreśla szczególną rolę prezydiów Wojewódzkich, Powiatowych i Gminnych Rad Narodowych w akcji żniwnej.

Należyte przeprowadzenie akcji żniwnej, przy spodziewanych w tym roku urodzajach, spowoduje niezależnie się kraju od importu zboża i zagwarantuje na tym odcinku pełną samowystarczalność.

Na podstawie wiadomości z terenu Kancelaria Rady Państwa stwierdza, iż pomoc sąsiedzka w okresie wiosennym 1948 r. dała należyte rezultaty, a np. na terenie województwa łódzkiego, gdzie wcześniej opracowano i planowo przeprowadzono tę akcję, wyniki były szczególnie pomyślne.

Stąd zastosowanie w jak najszerszym zakresie pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie winno być szczególną troską Prezydiów Rad Narodowych w najbliższych tygodniach.

W szczególności Kancelaria Rady Państwa zaleca, co następuje:

1) Prezydium Wojewódzkich, Powiatowych i Gminnych Rad Narodowych winny wnieść na porządek najbliższych obrad zagadnienie pomocy sąsiedzkiej w akcji żniwnej.

2) W pracach organizowania pomocy sąsiedzkiej należy w całej rozciągłości realizować uprawnienia, wynikające z dekretu z 12.IX.1947 r., o pomocy sąsiedzkiej w rolnictwie (Dz. U. Nr. 59 poz. 320 z 1947 r.) — w oparciu o zalecenia zawarte w okólniku Kancelarii Rady Państwa z 5.II.1948 r. Nr. 13 oraz o doświadczenia nabyte podczas wiosennej akcji siewnej.

3) Prezydium Rad Narodowych winny nawiązać kontakt z miejscowymi organizacjami społecznymi i gospodarczymi, a przede wszystkim ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej, dla należytego zmobilizowania sił w akcji żniwnej.

4) Akcja pomocy sąsiedzkiej winna być planowa i dokładna przy czym plan winien być konkretny i szczegółowy, to znaczy wskazywać nazwiska osób obowiązanych do świadczeń z wymienieniem, na czym rzecz należy świadczyć.

5) Prezydium Powiatowych i Gminnych Rad Narodowych oraz Komisje Kontroli Społecznej tychże Rad w okresie żniw zwrócą baczną uwagę na to, by pomoc sąsiedzka była racjonalnie przeprowadzona i całe zboże z pól zebrane.

Adres Redakcji: Warszawa, Aleje Ujazdowskie Nr 3, bud. 4. Kancelaria Rady Państwa, tel 89000, wewn 263

Redaktor naczelny H. Kurkowska, przyjmuje interesantów codziennie od 13 — 15.

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 126 zł.

Konto PKO I - 6800

Redakcja rękopisów nie zwraca

Prenumeratę przyjmuje Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik“, Warszawa, Daszyńskiego 16.

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik“ Drukarnia Nr 2. Spółdz. Wyd. „Czytelnik“ Marszałkowska 3/5 B-60892